

ויזרע יצחק

שנה טו'

<p>פרשת "תצוה-זכור" הפטרה: "ויאמר שמואל" יא' אדר תשפ"ג</p>	<p>ויצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ג 17:03 י"ד 18:15 ט"ו 18:57</p>	<p>ת"א 17:20 ת"ב 18:17 ת"ג 18:54</p>	<p>חיפה 17:08 18:16 18:52</p>
---	--	--	---	---

הגיגים לפרשת השבוע

"ואתה תצוה את בני ישראל" (שמות כו' כ)

אומר רבי אלימלך מליזנסק ב"נועם אלימלך" שהתורה מלמדת אותנו, דרכי מוסר ותוכחה, איך יכול האדם להוכיח את חבריו. כי האדם הרוצה להוכיח בני אדם, צריך להיות קדוש וטהור בכל הבחינות, דהיינו שיהיה טהור ב"נפש" ב"רוח" וב"נשמה", וכמובן טהור בגופו, ואז הוא יוכל לקיים "הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (ויקרא יט' יז), שאם לא יהיה כן, אזי זה בלתי אפשרי שהתוכחה שלו תעלה כהוגן, אפילו אם הוא יצווה בטוב את בני האדם והם יעשו על פיו, מעשיהם לא יהיו בשלימות, וליבם לא יהיה פנוי. הוא יכול להתפאר בלבבו על כך שמעלתו גדולה, שהרי הוא זיכה את חבריו לעשות את מצות ה', אך ידוע ש"תועבת ה' כל גבה לב" (משלי טז' ה), והחבר יכול להתפאר בפני בני האדם שהוא מקיים את המצווה, אבל בפועל הוא לא יעשה את המצווה בשלימות, אלא יהיו בלבבו פניות רבות. וזה, כאמור, נובע מכך שזה שמצווה ומדריך אותו לעשות את המצווה אינו שלם בצדקתו בכל הבחינות. אבל הצדיק השלם, הוא ראוי והגון להוכיח את חבריו, והעושה כמצוותו, אפילו בפניו, לא יגבה לבבו בקרבו לשום פניה אחרת, לא הוא ולא העושים כמצוותו, אלא שניהם כאחד יהיו טובים ויעשו הכל לכבוד ה' בלי פניות. ואם "אתה תצוה" עליהם, כאשר כל הבחינות שלך מושלמות, תוכל לפעול שלא תבואו לידי פניות אחרות, לא אתה ולא הם, זהו "ויקחו אליך שמן זית", דהיינו כל התשובות והמצוות שיעשו, שזה הרמז ב"שמן זית זך".

"ואתה תצוה את בני ישראל" (שמות כו' כ)

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מביא ב"קדושת לוי" בשם האריז"ל שהקב"ה אמר למשה "לכה ואשלחך אל פרעה" (שמות ג' י). כיון שמידת הקב"ה היא רק להיטיב, והוא אינו מיחס את שמו על הרעה, "כי מפי עליון לא תצא הרעות" (איכה ג' לח), ואפילו כאשר מדובר על אומות העולם, קשה לקב"ה הרעה שהוא מביא עליהם. לכן כאשר רצה הקב"ה להכות את פרעה, אמר למשה בלשון "לכה" שפירושו לך מעצמך, שאין זה כבוד ליחס את שמו של הקב"ה על פרעה. ומזה נלמד שקשה לפניו דבר רע ועונש אפילו לאומות העולם, מכל שכן נגד זרע ישראל. לפי זה מבאר רבי לוי יצחק את הלשון "ואתה תצוה" שאמרו חז"ל שלעתיד לבוא יהיו ישראל ראויים לעשות את העבודה של הכהן גדול. אלא שעתה, בשעה שעשו את המשכן, היה רצון ה' שתהיה העבודה בכהנים דווקא, לכך לא רצה הקב"ה לייחס את המצווה הזו לעצמו, ולייחס לה את שמו, לכן אמר למשה "ואתה תצוה את בני ישראל".

"ונועדתי עמוה לבני ישראל" (שמות כט' מז)

אומר רבי אברהם סבע ב"צורור המור" שכאן מגלה הקב"ה למשה על מיתת בני אהרן שתהיה ביום הראשון של הקרבת הקרבנות. שאז תגלה שכינתו לעיני כל ישראל. כדכתיב "וירא כל העם וירונו" (ויקרא ט' כד). ומה שנאמר "ונועדתי שמה לבני ישראל" מרמז שהקב"ה יתראה לישראל באותו מעמד של היום השמיני, "ונקדש", ישראל, "בכבודי", או "ונקדש", הבית, "בכבודי". ויקדשו את אוהל מועד ואת המזבח בהרמת הכבוד. "ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן לוי" (שמות כט' מד) כאשר ה"קדוש" הוא מהוראת "כבוד". כלומר שיקדשם בהוראת כבודו. כי אז יקדש את אהרן ואת בניו לדורות. וכאשר יתקדשו בני אהרן, ימותו נדב ואביהו בהידבקם לה'. כמו שאמר "בקרבתם לפני ה' וימותו" (ויקרא טז' א). ובוזה תראה קדושתם כדכתיב "בקרובי אקדש" (ויקרא י' ג). שהם בני אהרן הקרובים אל ה' לשרתו. ולכן אמר שם "הוא אשר דבר ה'". והיכן דיבר? כאשר אמר "וקדשתי את אהרן ואת בניו".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

שמעון בן חמו בר אסתר נלב"ע יא' אדר

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ועשית בגדי קודש לאהרן אוזיך לכבוד ולתפארת" (שמות כז' ב)

אומר הנצי"ב מוולוז'ין ב"העמק דבר" שמאהרון כהן נדרש שיהא מקדש את עצמו ומתנהג בחסידות ובפרישות ויהיה נבדל מכלל ישראל. וכדי שהדבר הזה יהיה אפשרי, צריך שהוא יהיה נכבד בעיני הבריות, שהם ידעו ויבינו שהוא במעלה עליונה מהם, ואז הם לא יחשבו את ההתנהגות שלו הזאת לגאווה ולרמות רוחא. משום כך היו בגדי הכהונה לתועלת, שהיה בעיני ישראל "לכבוד ותפארת". והם הבינו מזה כי חפץ ה' ביקרו, והוא ראוי להיות מרכבה לשכינה. וכן הוא בכל כהן גדול. מה שאין כן בבגדי כהונה של כהן הדיוט, שלא היו "לכבוד ולתפארת" חוץ מהמגבעות שעל ראשם. אבל כהן גדול היה ראוי להיות משונה בגדיו בכל הליכותיו.

"ואלה הבגדים אשר יעשו זושן ואפוד ובעיל" (שמות כז' ד)

בשעת הציווי של עשיית החושן והאפוד מוזכר החושן לפני האפוד, ואילו בשעת פירוט העשייה בפועל מוזכר האפוד לפני החושן, וגם בפרשת "פקודי" הקדים הכתוב את מעשה האפוד למעשה החושן וצריך להבין את הדבר. עוד צריך להבין מדוע נאמר בציווי עשיית האפוד "ועשו", בלשון רבים, ולא כתוב "ועשית", בלשון יחיד, כמו שמוזכר בשאר הכלים? מבאר ה"כלי יקר" על פי המובא בגמרא (ערכין טז) ששואלת, למה נסמכו קרבנות לבגדי כהונה? לומר לך מה קרבנות מכפרים אף בגדי כהונה מכפרים. חושן-מכפר על הדינים, אפוד-מכפר על עבודה זרה, מעיל-מכפר על לשון הרע, כתונת-מכפר על שפיכות דמים, מצנפת-מכפר על גסות הרוח, אבנט-מכפר על הרהור הלב, ציץ-מכפר על עזות מצח ומכנסים-מכפרים על גילוי עריות. לפי זה אפשר לומר שמה שהקדים הכתוב בתחילה את החושן הוא מכיוון שבעיני ה' קלקול הדינים חמור יותר מאשר עוון עבודה זרה, שהרי "דור הפלגה" שכפרו בעיקר לא אבדו, ואילו "דור המבול" שהיה ביניהם גזל אבדו. אבל עם ישראל, שחסו על כבודו של הקב"ה, הקדימו את ענין עשיית האפוד, שמכפר על עבודה זרה, כיון שחטא עבודה זרה היה חמור בעינים יותר מקלקול הדינים. ומה שנאמר "ועשו" ולא "ועשית" הוא כיון שלשון "ועשו" משמע גם הגדה לעתיד, לומר שכך אכן יהיה שיעשו קודם את האפוד. הסבר נוסף הוא שביד הקב"ה למחול ולוותר על חטא עבודה זרה, אך אין בידו לוותר על קלקול הדינים, כיון שאלו דברים שבין אדם לחבירו, אבל ישראל יכולים למחול ולוותר על מה שנגרם כתוצאה מהעיוות של קלקול הדינים.

"טור אדם פטרה וברקת הטור האזוד" (שמות כז' יז)

אמרו חז"ל שעל כל אבן היה כתוב שם של שבט והיתה בעלת צבע שונה. אומר ה"אלשיך" הקדוש שהאבנים מרמזות על מידות הראויות לדיין היושב על המשפט. שלש המידות הראשונות מורות לדיין שעליו לקנא על שלוש העבירות החמורות: "שפיכות דמים", "גילוי עריות" ו"עבודה זרה". וזה רמז בשלש האבנים הראשונות. האבן של "ראובן" מרמזת על "שפיכות דמים", כיון שעל ראובן נאמר "למען הציל אותו מידם" (בראשית לז' כב), לאחר שאמרו האחים "לכו ונהרגוהו". לכן נכתב באבן ששמה "אדם" הרמז לאדמימות הדם, ונכתב חסר וי"ו לרמז על דם האדם. האבן של "שמעון" מרמזת על "גילוי עריות" כיון ששמעון קנא על הזימה בשכם, נכתב ב"פטדה" שהיא אבן שמקררת את הטבע ומרחקת את הזימה עד הקצה אחרון. האבן של "לוי" מרמזת על "עבודה זרה" אשר לוי קנא עליה בחטא העגל, על כן נכתב באבן ששמה "ברקת" שבגימטריה עולה מספרה תשי"ב כמספר "נקימה על עובדי העבודה זרה" (אמנם עולה תש"א אבל עם הכולל עולה תש"ב), כמספר "ברקת".

"וגתת אל זושן המשיפט את האורים ואת התומים" (שמות כז' ל)

מבאר הרמב"ן את העניין ה"אורים והתומים", ואומר שב"אורים ותומים היו" שמות קדושים שמכוחם האירו האותיות שבאבני החושן אל עיני הכהן שבא לשאול במשפטם. להבנת העניין מביא הרמב"ן לדוגמא את המקרה שבו שאלו את ה"אורים והתומים" מי יעלה לנו אל הכנעני בתחילה להלחם" (שופטים א' א). בתחילה היה הכהן מכוון בשמות של האורים, והאירו לעיניו האותיות של "יהודה", האות יו"ד מלוי, האות עי"ן משמעון, האות למ"ד מלוי, והאות ה"א מאברהם (כל אלו שמות שהיו כתובים באבני החושן). אבל כאשר האותיות מאירות מול עיני הכהן, הוא אינו יודע עדיין את סידורן, כי מהאותיות שסדרו מהן את הצירוף "יהודה יעלה" היה אפשר לעשות מהן גם את אחד מהצירופים הבאים "הוי הד עליה", או "הי על ידוהה", ואפשרויות נוספות רבות מאד. כעת צריך להיעזר בשמות הקדש אחרים הנקראים "תומים", מכוח שמות אלו יהיה לב הכהן תמים לדעת את עניין האותיות שהאירו לעיניו ואת סידורן. כלומר, לאחר שהכהן כיוון בשמות "האורים", והאותיות האירו, הוא מכוון מיד בשמות "התומים", ובעוד האותיות מאירות לעיניו, יבא בלבו חיבורם הנכון, בדוגמה שלנו "יהודה יעלה". מוסיף הרמב"ן שהשאלה ב"אורים ותומים" זאת מדרגה ממדרגת רוח הקדש, היא למטה מהנבואה, ולמעלה מ"בת הקול" שהיו משתמשים בה בבית שני לאחר שפסקה הנבואה ופסקו ה"אורים ותומים".

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם:
פורטונה בן חמו בת סימונה, אלים מורלי בת לאה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן ציביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:
שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00
גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"
לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492